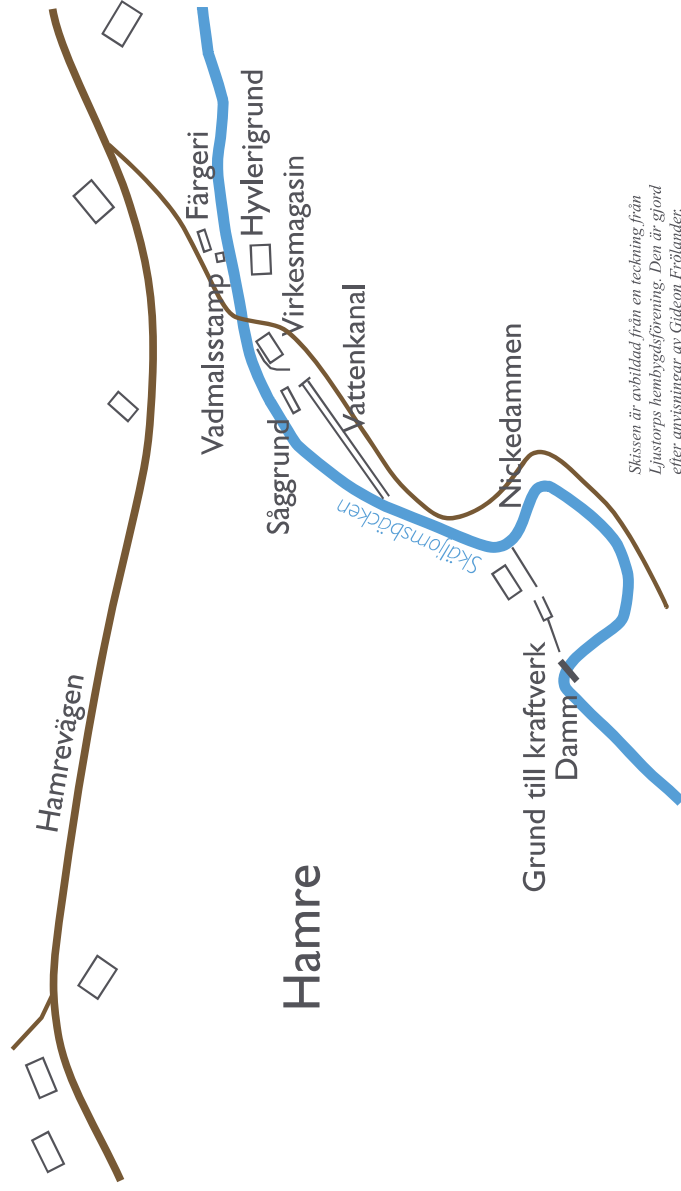


# Välkommen till Skäljomsbäckens kulturmiljöslösa



Skissen är avbildad från en teckning från Ljustorps hembygdsförening. Den är gjord efter anvisningar av Gideon Frölander.

## Skäljomsbäcken

Utefter Skäljomsbäcken har vattenkraften utnyttjats under mycket lång tid. Det lämningar som finns kvar idag är fundament och grunder efter den byggnation som uppfördes i början av 1900-talet. En ny epok fick sin början 1915 då Nils Petter Larsson, född 1880, flyttade från Lövsåsen till Skäljomsbäcken. Nicke, som han kallades, hade stora planer: Han drömde om att utveckla ett snickeri kopplat till en vattendriven ramsåg där laggkärl skulle tillverkas. Nicke ville också bygga ett kraftverk som skulle försörja byborna med elektriskt ljus.

Först byggde han sågen med tillhörande kanaler och tuber för vattenföringen. Vattenhjulet lät han tillverka på en verkstad i Sundsvall efter egen ritning. Vid provkörningen upptäcktes att vattnet inte rann ur skovlarna, så hjulet stannade. Problemet löstes dock av en mjölnare från trakten. Själva snickeriet byggdes på en betongplatta och

intill uppfördes ett stort virkesmagasin där virket skulle torkas.

För att klara kostnaderna för investeringarna bildades ett bolag med några vänner till Nicke. Tyvärr ledde ovänskap i ägarretsen till att projektet mer eller mindre havererade. År 1924 köptes sågen och snickeriet av Jonas Olof Frölander från byn Öppom. Den nye ägaren byggde om en del av snickeriet till en kvarn, som drevs med vatten från sågens vattenkanal. Den övriga delen byggdes om till bostad. I området har det också bland annat funnits ett färgeri och en vadmalstamp och utefter hela bäcken fanns över 20 kvarnar som ägdes av bönderna i byarna Frötuna, Skäljoms och Hamre. För att spara på vattnet malde alla på samma dag. Sågen och kvarnen drevs med vattenkraft fram till 1931-1932 då man kopplade på ström från Lagfors-Rundbackens kraftverk.

